

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВСП «ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ»

Авторський проєкт

Інтерпретація творчості

М. Вінграновського на уроках

української літератури

Автор проєкту: Дука Неля Олександрівна

викладач української мови і літератури спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії,
викладач-методист

Біла Церква

2020

Навчальний предмет Українська література, 11 клас.

Розділ. Літературне «шістдесятництво»

Тема: Микола Вінграновський. Загальний огляд творчості. Держава слова М. Вінграновського.

Тип заняття: урок-спілкування з використанням прийомів і методів інтерактивного навчання.

Форма заняття: круглий стіл

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи (рівень стандарту), створена на основі Державного стандарту базової і повної середньої освіти, з урахуванням Програми з української літератури для 5-9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів та відповідно до Концепції «Нової української школи (2016); затверджена Наказом Міністерства освіти і науки №1407 від 23.10.2017р.

Мета:

- ознайомити студентів із життям і творчістю митця, зацікавити ними; допомогти усвідомити ідейно-художнє багатство, естетичну привабливість поезії письменника; філософську заглибленість, громадянську наснагу і ніжну ліричність;

- розвивати й удосконалювати навички аналізу ліричного твору, вміння висловлюватись щодо форми та змістової глибини творів, удосконалювати навички виразного читання поетичних творів; розвивати здатність висловлювати власні враження від творів;

- виховувати активну громадянську позицію, патріотизм, любов до літератури, повагу до митців; також самостійність у пізнавальній діяльності та оцінці художнього твору, повагу до жінки, захоплене ставлення до природи.

Структурно-логічні зв'язки між дисциплінами:

1. Історія України. Теми: Утвердження та розвиток Київської Русі. Визвольна війна українського народу. Утвердження козацької держави. Україна в роки Другої світової війни. Україна в умовах десталінізації.
2. Основи філософських знань. Тема: Філософська думка України від Київської Русі до 19ст.
3. Культурологія. Тема: Українська культура 20-го ст.
4. Екологія. Тема: Екологічні наслідки техногенних катастроф.
5. Українська мова. Тема: Стилістичні засоби фонетики, лексики.

Забезпечення заняття:

1. Демонстраційний матеріал:
 - 1.1. Портрети письменника, його книги.
 - 1.2. Слайд-шоу.
 - 1.3. Фрагменти фільму Р. Сергієнка «У синьому небі Вінграновського», «Вас так ніхто не любить, тільки я...»
 - 1.4. Опорні конспекти Додатки.
2. Роздатковий матеріал
 - 2.1. Тексти творів письменника
 - 2.2. Проблемні питання
 - 2.3. План аналізу ліричного твору
 - 2.4. Критерії оцінки виразного читання напам'ять поетичного твору.
3. Персональний комп'ютер, мультимедійний проєктор.

Методи, прийоми та форми роботи: слово вчителя, прослуховування аудіо-запису, читацький театр, словникова робота, інтерактивні вправи: «Круглий стіл», «Мікрофон гостю», перегляд фрагментів фільмів, створення опорних конспектів, міні-диспут.

Перебіг заняття

Організаційний момент. Забезпечення емоційної готовності до уроку.

Актуалізація опорних знань. Слово викладача

На екрані-портрети шістдесятників В. Симоненка, І. Драча, Л. Костенко, М. Вінграновського та ін..

Українська література II пол. XX ст. здійснює спроби подолати канони соцреалізму. Відбувається «закулісний» розвиток модернізму, опозиційні прояви стильових тенденцій. Яскравий сплеск літературних талантів отримав назву «шістдесятництво». Шістдесятники – це були ті найперші «...яким засвітилась істина і які вже не хотіли зректися чи відступитися від украденого світла», як про них скаже Євген Свєрстюк – один з представників «хрущовської відлиги».

Як би ви означили «українське шістдесятництво»?

Прокоментуйте свої твердження прикладами літературних явищ.

Очікувані відповіді:

1. Шістдесятництво – світоглядно-психологічний переворот, що відбувся в результаті суспільних змін, пов'язаних із засудженням культу особи Й. Сталіна. Послухайте поезію В. Симоненка «Ти знаєш, що ти людина?» (*читання напам'ять*). Поет проникливо звертається до кожного з нас, спонукаючи осмислити власне життя та історичну місію людини на землі, підкреслюючи неповторність кожної людини.

2. Шістдесятництво – це особливе мистецьке і громадсько-політичне явище, яке викликало хвилю соціальної активності громадян, збудило національні почуття.

Пропоную вашій увазі ще одну поезію В. Симоненка. – «Україно, п'ю твої зіниці» (читання напам'ять)

Цей вірш – це своєрідна розмова ліричного героя – патріота, громадянина з матір'ю Україною. Автор пишається своєю Вітчизною і готовий пролити кров на її священне знамено. Читачі почули свіже слово правди і відчували національний мотив.

3. Шістдесятництво – діяльність, спрямована на відродження української літератури, як це було у 20-х р., це увага до простої людини і її багатого духовного світу.

Іван Драч. Балада про вузлики. (читання напам'ять)

Глибоко осмислений образ баби Корупчихи – це той корінь, який тримає український народ на землі, годує, наснажує, підтримує своєю щедрістю, простою безкорисливою натхненністю.

Міні-диспут «Роль поезії в суспільному житті народу, у сприйнятті інтелектуала, пересічного громадянина, митця».

Очікувані відповіді:

1. Поети не бояться казати правду, не хияють свої голови, не коряться владі. За це їх шанує народ. Свобода творчості, вільне самовираження – це для них важливо.

2. Для високограмотної, інтелектуально розвинутої людини поезія – це образне узагальнення вселюдських ідеалів і проблем, яке передається як традиційною манерою, так і новітніми методами.

3. Пересічному громадянину поетичний твір дає привід задуматися над життєвими проблемами, знайти правильне рішення, а з іншого боку – це віднаходження краси і чарівності, якою часто нехтують у повсякденних справах. Проста людина з багатим духовним світом стає привабливою.

4. Митець творить для людей, його талант спрямований для спілкування, тобто, подаючи у вірші своє бачення, поет очікує на зворотну реакцію читача.

Ліричний герой служить взірцем для читача, розбурхує його уяву, історичну пам'ять.

Мозковий штурм. За даною основою створити опорний конспект на тему «Новаторство шістдесятників». *(на екрані – заготовка, яку в ході диспуту доповнюють студенти).* – Додаток №1.

Мотивація навчальної діяльності:

Сьогодні ми розглядаємо творчість одного із когорти шістдесятників, який прийшов у поезію, як приходять великі майстри. Про нього кажуть: великий Українець, красивий, як Аполлон, з богатирською і водночас елегантною поставою, «поет – велетень, степовий Гайавата, великий артист слова, що такий органічний в Океані поезії». *(Відеозапис твору «Ярами бурими, гнідими ...» у виконанні М. Вінграновського).*

Якими словами ви б охарактеризували поета?

Очікувана відповідь:

Це поет – патріот, безкорисливий захисник рідного слова і народу; громадянин, який піклується про свій народ, чарівник слова, поет-трибун.

III Повідомлення теми, мети і завдання заняття.

То хто ж цей поет? Ім'я поета – Микола Вінграновський. Про магію його особистості і незбагненну магію його поезій ми і поговоримо на занятті.

Він володів здатністю зачаровувати, дивувати і нав'язувати іншим створений ним світ і себе в тому світі, в житті він грав, як на сцені, і рідко був лише людиною, його поетичне і акторське амплуа переважувало. Сьогоднішнє заняття – квіти на могилу Миколи Вінграновського, це вдячна пам'ять про поета, прозаїка, актора, кінорежисера, громадянина України...

Придивімось до його життєвої дороги, спробуймо пізнати основи його творчого доробку, осягнімо горизонти пошуків і прагнень митця...

Отже, запишіть тему і план нашого заняття:

Держава Слова Миколи Вінграновського.

1. «Отут я серце виняньчив для неба»
2. «Ми на Вкраїні хворі Україною...»

3. «Я дві пори в тобі люблю...»

4. «Магія особистості М. Вінграновського

IV Сприймання і усвідомлення нового матеріалу.

Слово дослідникам І групи:

«Отут я серце виняньчив для неба...»

1. Запрошую вас у країну М. Вінграновського, яка вміщує в собі досить багато: це і земля, рідний край – Миколаївщина, Південь України, де зійшлися дві безмежності – неба і степу, степова річка Кодима як відчуття Дніпрового козацтва; на перший погляд непоказний, але насправді щедрий і зворушливий світ полину і чебрецю, фантастичних гарбузів і сліпучих помідорів, коників-скрипалів у травах і солістів-жайворонків у небі, а ще нечастих дощів, лютих суховіїв, золотих хлібів і соковитих кавунів... *(читання напам'ять поезії М. Вінграновського «Десть є там яр...»)*.

2. Микола Вінграновський народився 7 листопада 1936 р. в м. Первомайську на Миколаївщині, куди батьки в час розкуркулення переїхали із с. Кумарі.

Під час німецько-румунської окупації батьки хлопчика Степан та Зінаїда повернулись в рідне село. Тут він розпочав навчання у початковій школі, яка працювала нерегулярно.

З дитинства Миколка вражав своєю допитливістю і веселою вдачею: знаходив спільну розмову з мудрим дідом Ратушняком, образ якого пізніше створить у своїх прозових творах; залюбки катався на велосипеді сам і давав кататися іншим, при цьому хвацько вказував напрям свого руху, приміром: «Їду на Одесу, чи їду на Північ – там Київ». Ще потішав однолітків цікавими оповідками, любив читати...

3. Отже, рік народження 1936-й ... Той, що дав літературі Івана Драча, Віталія Коротича; роком раніше народився Василь Симоненко, роком пізніше – Євген Гуцало... Це ті, хто разом із старшими за віком Григором Тютюнником, Ліною Костенко, Дмитром Павличком та трохи молодшими Валерієм Шевчуком, Володимиром Дроздом та ін.. ознаменували нову хвилю в українській літературі, визначили суть і значимість цілого літературного покоління – шістдесятників.

4. Їх називали «дітьми війни». Вони пережили страхіття фашистської навали та повоєнної відбудови. Вони бачили, як їхні матері, залишившись самі, не тільки годували країну (пригадуєте і у Симоненка «натуга на руках, від втоми чорних, здували жили, ніби мотузки»), а й своїм материнським теплом підняли дітей і вивели їх на дорогу життя... Вони бачили, як зранені і скалічені батьки, що поверталися з війни (а скільки їх залишилось на полі бою) ставали до плугів і верстатів. Вони бачили, як старші брати і сестри «вербувалися» або їх мобілізували на відбудову шахт і заводів...*(Аудіозапис вірша «На пагорбах село зоріє»)*.

Вони бачили, як їх ровесники, та й вони самі вчилися між прополюванням буряків у колгоспі, усілякою іншою роботою, читали при каганці, писали між рядків уцілілих книг, бо зошитів не було, за підручниками займали чергу, але мріяли стати льотчиками, вченими, артистами, поетами. То нічого, що в полотняних сорочках, «прорезинених» - тапочках, з фанерними чемоданами, вони прибували до столиці і виявляли зворушливу наївну і сильну енергію, матеріальні і духовні запити кожного з тих нужденних і вбогих, але високих духом «дітей війни»...

1. 1955 р. М. Вінграновський став студентом акторського факультету Київського театрального інституту ім. Карпенка-Карого, вже через кілька тижнів йому запропонували відвідувати заняття ще й з режисури. Хлопець накинувся на роботу, як на суху солону...

А невдовзі відбулась перша зустріч Вінграновського з великим Довженком.. Микола згадував: «Довженко запитав, що я читав на екзаменах. Я читав «Гонта в Умані» (з поеми Шевченка, «Гайдамаки»). Він попросив прочитати. І коли закінчив читати, Довженко рвучко встав... беззаперечним владним голосом сказав, що забирає мене з собою в Москву, в кіноінститут». *(На екрані – портрет О. Довженка)*.

Спостережливий митець помітив, що бідний студент підметки своїх черевиків пришив дротом. Наступного дня він дав юнакові гроші на нове взуття і в подальшому допомагав йому матеріально, але передусім вимагав наполегливої праці над собою.

Не випадково митець обрав Миколу на роль Івана Орлюка в «Повісті полум'яних літ», а про Орлюка Олександр Петрович говорив, що це він сам, Довженко.

Так М. Вінграновський став студентом ВДКУ (Всесоюзного державного Інституту кінематографії)

Рефлексія:

•Який вплив на формування М. Вінграновського як поета зробила рідна земля, її люди?

•Які труднощі дітей війни не обійшли майбутнього поета?

•Хто з видатних діячів культури втрутився в долю юнака?

Слово викладача.

Пам'ятним і неповторним був для української поезії 1961 рік. «Літературна газета», попередниця теперішньої «Літературної України», подала низку публікацій, які відразу ж привернули увагу шанувальників українського слова...

Виступ II групи дослідників «Ми на Вкраїні хворі Україною...»

1. 7 квітня газета вийшла із заголовком «Микола Вінграновський, із книги першої, ще не виданої». Фото красивого інтелігентного юнака, який гордо ступає київською вулицею, і 15 віршів, що відтоді лишилися її перлинами: «Прелюд землі», «Зоряний прелюд», «Прелюд кохання» та ін..

Послухайте «Прелюд землі».

Читачі палко вітали цей дебют. Хоча знайшлися і такі, які критикували поета за так зване «штукарство», «туманність», «навмисну ускладненість поезії» - вони злякались новаторства молодого поета.

2. Вгамував пристрасті критики один з авторитетів старшого покоління - М.Т. Рильський, який присвятив поетичному дебюту М. Вінграновського статтю, і, висловивши низку зауважень, відзначив безумовну обдарованість, перспективність молодого автора, його право на пошуки, підкреслив національний струмінь та довженківське начало в поезіях.

А 1962 р. вийшла I поетична збірка М. Вінграновського «Атомні прелюди».

3. Збірка «Атомні прелюди» порушує ряд питань, які хвилюють і змушують замислитись над проблемами війни і миру, життя і смерті, витоків всього суцього, першоджерел нашого народу, його вірувань.

Людина – відправна точка у ланцюгу роздумів; людина як ознака існування життя взагалі. А з іншого боку, людина – це особливий світ із своїм космосом душі.

У поезіях «Демон», «Прелюд землі», «Тринадцятий прелюд», «Прадід», «Без назви» - екзистенційні настрої з роздумами є основними.

Жанрова розмаїтість збірки досить багата. У збірці знаходимо публіцистичний вірш (у формі «прелюдів»), ліричний вірш, елегію, вінок сонетів, вірш-медитацію, вірш-пейзаж, поему, сполуки циклів, триптихів.

4. Друга збірка М. Вінграновського «Сто поезій» з'явиться тільки через 5 років – 1967 р., третя – «Поезії» - 1971 р., «На срібнім березі» - 1978 р., «Київ» - 1982 р.; 1984 р. вийде прекрасна збірка «Губами теплими і оком золотим».

Ці збірки спрямовані на розкриття внутрішнього світу людини. Поет приділяє більше уваги земному, хоч і тут людина осмислюється з позицій буття – небуття. «Баба Марта», «Ні жінки ні хати тієї нема», «Сумні без батька двоє діточок отих», «Оксана», «Марія» ... (*читання поезії «Баба Марта».*)

Поет ставить питання людини як особистості, з внутрішнім світом, переживаннями, уподобаннями і настроями, що само по собі являє екзистенцію буття людини у цьому світі.

Тут більше йдеться про космос людської душі.

В цьому плані можна порівняти збірки Миколи Вінграновського з філософією кордоцентризму Григорія Сковороди, що розглядав світ у трьох аспектах: макросвіт(Всесвіт), мікросвіт (людина і її перебування в цьому середовищі); третій світ – книга (як істина, як світло і правда, що несе добро у ці два світи).

5. Поетика філософської лірики, з якої ми можемо провести паралель у міфологізм творів М. Вінграновського, має свої характерні риси:

1) Спостерігаємо образ саду («Саду», «Вона була задумлива як сад», «Ранковий сонет», «За гай ступило сонце і пішло»), який набуває в поезіях

Вінграновського нового забарвлення і звучання. (*читання напам'ять поезії «Ходімте в сад»*).

2) Через усю творчість Вінграновського тече Дніпро:

Привіт тобі, ріка моєї долі!

Ні, я себе не можу уявить

Без тебе Дніпре, як і без тополі,

Що в серці моїм змалку тополить.

Образ Дніпра («Чуєш Дніпре мій», «Скажи мені Дніпре», «Ніч Івана Богука») набуває власних ознак, які підсилюються запитальними конструкціями.

Читання напам'ять поезії «Скажи мені, Дніпре»

3) Образ Землі – колиски всього людства.

4) Міфологізм – характерна ознака таких поезій, як «Скіфська колискова», «Димар», «Прадід», «Імператриця Варвара», «Жоржина».

(*Читання напам'ять поезії «Скіфська колискова»*)

Висновок:

6. Поезії М. Вінграновського стають популярними завдяки карбованому рядку, що відлунює в серцях українців: тут рідний народ, його минуле, теперішні болі і жалі – тут рідна Україна:

Ми знаємо, куди йдемо,

Як наші ночі йдуть за днями.

У України знамено

Кричить і горбиться над нами.

Ми на Вкраїні хворі Україною,

На Україні в пошуках її.

Показовою є поема «Вночі серед ночі хтось тихо...», де він виявляє палкий зболений за свій народ характер поета-патріота...

Мозковий штурм.

Які ознаки модернізму ви помітили в поезіях М. Вінграновського?

Очікувана відповідь: *Додаток 4*

- Новотвори;
- Верлібризація;
- Кадровість поезій;
- Міфологізм;
- Космізм;
- Екзистенціалізм.

Словникова робота

Прелюд – вступ, рефрен, пролог.

Верлібр – (вільний вірш), неримований, нерівно наголошений віршоряд або вірш.

Міфологізм – спрямованість у міфологію народу.

Космізм – спрямованість у внутрішній світ людини.

Слово дослідникам третьої групи «Я дві пори в тобі люблю»:

Відеозапис однойменної поезії

1. М. Вінграновський був талановитим як поет-трибун, так і поет – лірик. Цікавою є його інтимна поезія.

Ліричний герой збірки «Цю жінку я люблю» - це великий лірик, надзвичайний оптиміст, здатний на жертви заради коханої, людина шляхетна, відкрита, палка, щира...

Поезії збірки – це виклик бурхливому потокові соціалізовано-політизованої, сірої «актуальної» лірики. З іншого боку – це природне і мудре прагнення митця в період змін у суспільстві і переоцінки цінностей говорити з читачем про таємне і неминуче, про життя на святій і грішній землі.

Прослуховування пісні «Все при мені» у виконанні співачки Валентини Купріної.

Для Вінграновського не важливою є хронологія і логіка у підборі поезій до збірки. Лише внутрішня гармонія, суголосся, єдинокровність, художня

повноцінність важливі. Збірка відкривається сумовито-іронічною поезією «Сеньйорито акаціє, добрий вечір», а завершує печальна і пристрасна, відверто-політична і злободенна «Остання сповідь Северина Наливайка».

Читання поезії «Сеньйорито акаціє, добрий вечір» напам'ять.

2.Ця поезія належить до інтимної лірики. Її тема – зустріч закоханих через багато років після розлуки, хвилювання ліричного героя, викликані бентежними спогадами і почуттям жалю через неможливість їх повернення. Образи водночас і реальні, і символічні. Приваблюють образи-символи: кохана – акація, яка така бажана завдяки духмяному цвітові, але сприймається з відразою через колючки; осінь – зрілість, пожежа - вогонь пристрасності; мости, дороги – життєвий шлях. Головна думка – утвердження справжнього кохання, яке, незважаючи на плинність часу, викликає естетичне задоволення та гаму відчуттів і роздумів.

3.Нагальна душевна потреба осмислити і неупереджено поглянути на селянського гетьмана України як особистість національної історії примусила поета-патріота у 1986-1992 рр. написати роман «Северин Наливайко», який став окрасою історичної прози української літератури. Саме цей образ в центрі уваги поезії «Остання сповідь Северина Наливайка».

Читання уривку поезії «Остання сповідь Северина Наливайка» напам'ять.

4.Ми зробили висновок,що Микола Вінграновський осмислює любов у 3-х вимірах:

- Суто особистісному (кохання як глибинна таємниця серця)
- Суспільному (любов до рідної землі, України, народу і просто до людини)
- Глобальному, космічному масштабі (як один із законів Всесвіту, що є основою гармонії і єдності творчих сил). Додаток №2

5.У поезіях М. Вінграновського дуже легко помітити прийоми художнього мислення: метафоричний вираз «я розцвів», казкові видіння «в моїх руках гніздо складає птах», «срібна посмішка весла», «це свято печалі – моє» та ін. Його поезія цікава наповненістю кольорів і відтінків.

У вірші «У синьому небі я висіяв ліс...» знаходимо глибокі образи на означення кохання (аналіз додатку №2 «Любов моя люба»), де любов виступає в різних іпостасях.

Цікавою є і кольорова гама цього вірша: вжитий у непрямому значенні прикметник на позначення синього кольору зустрічається 9 разів:

У синьому морі я висіяв сні,
У синьому морі на синьому глеї
Я висіяв сні із твоєї весни,
У синьому морі з весни із твоєї.

Синій колір – це колір мирного неба і безмежного моря, свободи, енергії, величі і краси. Вжитий у непрямому значенні прикметник синій: і сині сльози, соняшники сині чи синій звук, синій клич надає слову іншого змісту, допомагає у створенні неповторних яскравих образів.

У поезіях Вінграновського багато інших кольорів, а найбільше чорного і білого: чорний колір – чорна райдуга, чорний сум; білий колір – білий дим снігів, білий сміх – захоплення, світла радість. Наведемо приклади використання інших кольорів в поезіях М. Вінграновського:

- Колеса змащено росною голубою
- Червоних зір, червоний зорепад
- На сизих пагорбах рясне село горіє
- В брунатних берегах ріка багряна мріє
- Розквітли океани малинові
- Я знаю: соняшники карі

5. В цьому плані цікавою є поезія «Чорна райдуга». (читання поезії напам'ять)

Це монолог, звернений до коханої, котру ліричний герой безмежно любить, котрій присвятив усе своє життя. Кохана уся із протиріч, як злий геній, «чорна райдуга» - як маскарад, що надає надію і... обманює.

«Чорна райдуга» - метафора, яка означає злиття всіх кольорів, всіх барв життя.

Мозковий штурм:

1. Чому інтимну лірику М. Вінграновського вважають «порятунком від корозії любовної теми в нинішній літературі»?

Очікувана відповідь:

• Інтимна лірика Вінграновського не про бажання утіхи і взаємності, а про високе почуття між жінкою і чоловіком;

• У поезіях автор виступає лицарем, щирим і сильним;

• У нього відсутні приземлені, звульгаризовані моменти; любов зображує як почуття, що підносить людину, окрилює.

2. Про що свідчить симфонія барв у творах М. Вінграновського?

Очікувані відповіді:

1) Поезія Вінграновського дуже щира, глибоко змістовна, філософськи заглиблена.

2) Поет прагне гармонії, чистоти, Божої благодаті, і в тому числі, через кольори.

3) Його поетичні образи незвичні, це життєдайна криниця для читача.

4) Симфонія барв – це вияв таланту майстра слова.

Слово пошуковцям четвертої групи.

Магія особистості М. Вінграновського.

1. Підсумовуючи вивчене про творчу спадщину М. Вінграновського, ми зробили висновки, що вона поділяється на групи:

• Поетичну;

• Прозову;

• Кінематографічну.

2. Микола Вінграновський був дуже цікавою особистістю і мав багато друзів, серед них – поет Леонід Талалай.

3. М. Вінграновський мав багато друзів і в нашому місті. Спогадами про зустріч з видатним майстром слова, кінорежисером і актором ділиться з нами Заслужений діяч культури України, поет, композитор, автор книги «212 світанків з М. Вінграновським» наш земляк А.І. Кульчицький. *(розповідь Кульчицького А.І.)*

Запитання до гостя:

1. Яким Ви побачили М. Вінграновського при першій зустрічі?
 - Враження неймовірне. Високий, стрункий, безмежно симпатичний красень, орлиний погляд і доброзичлива, разом з тим горда, усмішка.
2. Яка причина появи Вашої книги про М. Вінграновського?
 - У підзаголовку спогадів я назвав цього поета незабутнім великим Українцем. Я хочу, щоб читачі більше знали про цю особистість.
3. Як вшановується пам'ять поета у нашому місті?

Біла Церква щорічно організовує фестиваль поезії поблизу с. Яблунівка, де встановлено пам'ятник М. Вінграновському на березі річки Рось; конкурс читців; у 1993р. засновано Білоцерківську молодіжну літературно-мистецьку премію ім. М. Вінграновського, яка призначається щорічно з метою всебічного сприяння розвитку обдарованої молоді. Лауреатами стали близько 60 молодих людей та творчих колективів.

Рефлексивна бесіда.

З якою метою ми провели дослідження?

Які думки вони у вас викликали?

А які почуття?

Чому ви особисто навчилися?

Як це заняття сприятиме подальшому вивченню літератури?

Варіативне домашнє завдання

1. Вивчити напам'ять одну з поезій Миколи Вінграновського, мотивувати свій вибір.
2. Виписати афористичні вислови з поезій М. Вінграновського.
3. Підготувати усну розповідь про значення поетичної спадщини поета

На завершення заняття запрошую переглянути відеофрагменти із фільмів про поета М. Вінграновського

Анотація до заняття

Микола Вінграновський – одна із найяскравіших постатей в українській літературі середини і кінця ХХ ст.

Це була людина широкого мистецького обдарування, яка залишила чудову поетичну, прозову, публіцистичну спадщину. До того ж непересічними залишаються його роботи як сценариста, режисера, кіноактора.

Ставлення М. Вінграновського до поезії особливо трепетне: «По – моєму, все мистецтво є поезія, архітектура – це поезія, кіно – це поезія, проза – це поезія... Тому поезія для мене, безперечно, на першому місці» - ці його слова наводить кореспонденту г. «Літературна Україна» М. Гатненко, підкреслюючи першооснову творчості М. Вінграновського.

На вивчення творчості М. Вінграновського програма виділяє 2 год. Важливо це заняття побудувати так, щоб не тільки ознайомити студентів із життям і творчістю поета, але й показати його тісний зв'язок із українським шістдесятництвом – творчістю В. Симоненка, і. Драча, Г. Тютюнника, В. Коротича та ін.

Наш земляк А. І. Кульчицький – поет і композитор, Заслужений працівник культури України, був близьким другом поета і провів з ним багато часу, про що розповів у своїй книзі спогадів про М. Вінграновського «212 світанків із Миколою Вінграновським». Для студентів особливим відкриттям стало те, що, народжений на Миколаївщині, поет М. Вінграновський був зворушливо закоханий у мальовничі місця нашого Надросся, часто тут бував, залишив приємні спогади про себе у наших земляків.

Заняття виконує таким чином і важливу виховну мету: вчить любити і цінувати рідний край та його людей, формує повагу до митців, розвиває патріотичні почуття молоді.

Література

1. Семенюк Г.Ф. Українська література. Підручник для 11 кл. / Ткачук М.Б., Ковальчук О.Г., 2-ге вид. – Х.: Сиція, 2012, 415с.
2. Мовчан Р.В., Авраменко О.М., Пахаренко В.І. українська література. Підручник для 11 кл. – К.: Громада, 2013, 351с.
3. Дзюба І. Чарівник слова//Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. УЗ кн. – К.: 1994- кн.3.-с.330-337
4. Кульчицький А. 212 світанків з Миколою Вінграновським (Спогади про незабутнього Українця). – Б.Ц.:ТОВ «Білоцерківдрук» - 2011.
5. Паращич В. Українська література. Плани-конспекти. –Х.,:2011.
6. Добірка матеріалів з періодики/статті, нариси, дослідження, виступи, інтерв'ю.../